

Programul Operațional Sectorial

- MEDIU -

Programul Operațional Sectorial (POS) Mediu reprezintă documentul de programare a Fondurilor Structurale și de Coeziune care stabilește strategia de alocare a fondurilor europene în vederea dezvoltării sectorului de mediu în România, în perioada 2007-2013.

POS Mediu a fost elaborat de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (MMDD), în calitate de Autoritate de Management pentru acest program și în coordonarea Ministerului Economiei și Finanțelor, în calitate sa de coordonator al procesului de pregătire a României pentru accesarea Fondurilor Structurale și de Coeziune pentru perioada 2007-2013.

POS Mediu este unul dintre cele mai importante programe operaționale din punct de vedere al alocării financiare și reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare pentru sectorul de mediu. Programul este finanțat din două fonduri -Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul de Coeziune (FC) - cu o valoare de aproximativ 4,5 miliarde Euro, la care se adaugă și cofinanțarea națională de aproximativ 1 miliard Euro.

În procesul de elaborare a POS Mediu au fost luate în considerare:

- obiectivele de dezvoltare economică și socială ale României stabilite prin Planul Național de Dezvoltare 2007-2013;
- strategia națională privind utilizarea Fondurilor Structurale și de Coeziune cuprinsă în Cadrul Strategic Național de Referință;
- prevederile regulamentelor comunitare privind Fondurile Structurale și de Coeziune și alte documente metodologice ale Comisiei Europene;
- angajamentele de aderare ale României pentru sectorul de mediu, cuprinse în Tratatul de aderare;
- rezultatele consultărilor cu partenerii economici și sociali, Comisia Europeană, societatea civilă, precum și recomandările formulate în procesul de evaluare ex-ante și cel de evaluare strategică de mediu.

Obiectivul global al POS Mediu vizează îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu și, în același timp, contribuie substanțial la realizarea angajamentelor de aderare și la respectarea legislației de mediu.

Pentru realizarea acestui obiectiv global, prin POS Mediu se vor finanța investiții pentru următoarele sectoare de mediu:

1. Sectorul apă/apă uzată (total 3,27 miliarde Euro, din care grant UE 2,78 miliarde Euro)

Acest sector va beneficia de cea mai mare parte din fondurile europene alocate POS Mediu (60%). Investițiile au în vedere extinderea/modernizarea rețelelor de apă și canalizare, construirea/modernizarea stațiilor de tratare a apei potabile și a stațiilor de epurare, precum și creșterea calității serviciilor publice de apă și canalizare, în condițiile unor tarife acceptabile pentru populație. Pentru acest sector vor fi finanțate proiecte mari de infrastructură, care acoperă mai multe localități la nivel regional / județean și care vor aduce o contribuție importantă la conformarea cu standardele europene de mediu și vor avea un impact considerabil la dezvoltarea comunităților respective. Această abordare urmărește atât creșterea eficienței costurilor de investiții (prin realizarea de economii la scară), cât și a costurilor de operare a obiectivelor de investiții nou create. Beneficiarii proiectelor sunt Companiile Regionale de Apă. Proiectele vor fi selectate având ca bază

obiectivele de realizare a angajamentelor de aderare pentru sectorul apă, conținute în Planurile de Implementare și luate în considerare la elaborarea Planurilor județene pentru apă/apă uzată (o listă indicativă a proiectelor este anexată la POS Mediu).

2. Sectorul de gestionare a deșeurilor/reabilitarea terenurilor poluate istoric (total 1,17 miliarde Euro, din care grant UE 0,93 miliarde Euro)

Investițiile pentru acest sector vizează crearea de sisteme integrate de gestionare a deșeurilor la nivel regional, în paralel cu închiderea depozitelor de deșeuri neconforme. Se vor finanța măsuri de colectare, sortare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor menajere combinate cu măsuri de reducere a cantității de deșeuri, conform cu principiile și practicile Uniunii Europene în domeniu. Alte investiții sunt destinate unor proiecte pilot de reabilitare a terenurilor afectate de-a lungul timpului de diverși poluanți și care afectează negativ mediul și sănătatea umană. Beneficiarii proiectelor sunt autoritățile locale/județene sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Proiectele vor fi selectate în raport cu Planul Național și Planurile Regionale pentru Managementul Deșeurilor (o listă indicativă este anexată la POS Mediu). O primă prioritate se va acorda proiectelor de realizare a sistemelor integrate noi de gestionare a deșeurilor la nivel regional/ județean, unde nu au fost, până acum, investiții majore (planificate a fi lansate în 2007-2009), iar o prioritate secundară se va acorda proiectelor pentru extinderea sistemelor existente de management al deșeurilor.

3. Sectorul termoficare (total 458 milioane Euro, din care grant UE 229 milioane Euro)

Investițiile preconizate pentru acest sector au în vedere reducerea emisiilor provenite de la centralele municipale de termoficare. Proiectele de investiții se vor realiza în localitățile în care centralele municipale reprezintă sursa cea mai mare de poluare a mediului. Beneficiarii proiectelor sunt autoritățile locale care au în gestionare centralele municipale de termoficare. Proiectele vor fi selectate în baza solicitărilor de oferte, la nivel național (call for proposals). Se va acorda asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor de investiții.

4. Sectorul protecția naturii (total 215 milioane Euro, din care grant UE 172 milioane Euro)

Proiectele finanțate în acest sector vizează asigurarea unui management corespunzător al ariilor protejate și, implicit, stoparea degradării biodiversității și a resurselor naturale. O atenție deosebită se va acorda managementului site-urilor Natura 2000. Beneficiarii proiectelor sunt: administrațiile și custozii ariilor protejate, inclusiv situri Natura 2000, Agenția Națională pentru Arii Protejate (după înființare), Agențiile Locale de Protecție a Mediului, autoritățile publice, ONG-uri, institute de cercetare, universități, muzee. Proiectele vor fi selectate în baza solicitărilor de oferte, la nivel național (call for proposals).

5. Protecția împotriva inundațiilor și reducerea eroziunii costiere (total 329 milioane Euro, din care grant UE 270 milioane Euro)

Proiectele de investiții au ca scop protejarea populației și a bunurilor materiale de efectele devastatoare ale inundațiilor. Zonele de intervenție se vor selecta în concordanță cu strategia națională în domeniu, precum și în baza unor analize de risc.

Un alt domeniu de acțiune este protejarea și reabilitarea litoralului sudic al Mării Negre, pentru reducerea eroziunii costiere. Astfel de investiții vor contribui la creșterea siguranței populației și protecției mediului natural, dar și la creșterea valorii economice a litoralului românesc. Beneficiarul proiectelor este Administrația Națională Apele Române. Proiectele vor fi selectate în baza propunerilor transmise de ANAR în limita bugetului alocat.

6. Asistența Tehnică (total 174 milioane Euro, din care grant UE 130 milioane Euro)

Activitățile finanțate din asistența tehnică au ca scop creșterea capacității de absorbție a fondurilor Uniunii Europene, prin finanțarea pregătirii proiectelor, precum și a activităților de monitorizare, evaluare și control a proiectelor, respectiv acțiuni de publicitate și informare pentru POS Mediu. Beneficiarii proiectelor sunt Autoritatea de Management și Organismelor Intermediare.

Pentru derularea și implementarea proiectelor finanțate prin POS Mediu, următoarele instituții au responsabilități clar definite:

- **Autoritatea de Management**, din cadrul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile (MMDD) este responsabilă de implementarea programului, asigurând coordonarea globală și managementul implementării POS Mediu;
- **8 Organisme Intermediare**, organizate ca structuri în subordinea MMDD în fiecare regiune de dezvoltare, sunt responsabile pentru implementarea programului la nivel regional și asigură interfața Autorității de Management cu beneficiarii proiectelor;
- **Beneficiarii** au rolul principal în gestionarea și implementarea proiectelor aprobate prin POS Mediu. Aceștia sunt responsabili și cu organizarea și desfășurarea procedurilor pentru licitarea și contractarea serviciilor și lucrărilor din cadrul proiectelor.
- **Autoritatea de Certificare și Plată** a fost creată în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor pentru administrarea fondurilor primite de la Uniunea Europeană;
- **Autoritatea de Audit** de pe lângă Curtea de Conturi va realiza auditul de sistem, verificări privind modul de cheltuire a fondurilor comunitare;
- **Comitetul de Monitorizare**, observatorul independent al implementării POS Mediu, organizat ca structură de tip partenerial și format din reprezentanți ai instituțiilor cu rol de autorități de management în gestionarea programelor operaționale, ai societății civile, ai ONG-urilor și ai Comisiei Europene, asigură eficacitatea și calitatea implementării programului operațional sectorial. Astfel, acesta analizează și aprobă criteriile de selecție pentru operațiunile finanțate prin POS Mediu, analizează periodic progresul realizat în atingerea obiectivelor specifice ale programului operațional, analizează și aprobă rapoartele de implementare anuale și finale.

Pentru a asigura o absorbție eficientă și rapidă a fondurilor alocate POS Mediu, pregătirea portofoliului de proiecte a demarat în anul 2004 cu sprijinul programelor de pre-aderare PHARE și ISPA, precum și prin credite externe. Acest portofoliu cuprinde cca. 60 de proiecte de investiții în infrastructura de apă și de gestionare a deșeurilor, cu o valoare de investiții de aproximativ 4 miliarde Euro. Proiectele vor fi lansate gradual în perioada 2007 – 2009, urmând să fie implementate până la sfârșitul perioadei de programare. Lista proiectelor este anexată documentului strategic POS Mediu.